

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare
Granskad av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare
Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Giltig från: 2026-03-24
Giltig till: 2028-03-23

Förebygg smittspridning vid mindre arbeten i SÄS lokaler

Förändringar sedan föregående version
Aktualisering av innehåll samt redaktionella ändringar. Tillägg så att rutinen även omfattar andra smittspridningsvägar än via damm inkl. justering av dokumentrubrik.

Sammanfattning

Rutinen gäller skyddsåtgärder som behöver genomföras i samband med att hantverkare gör arbeten i Södra Älvsborgs Sjukhus lokaler. Rutiner gäller såväl hantverkare från VGR (SÄS och andra förvaltningar) som privata entreprenörer.

Innehållsförteckning

Obligatorisk om fler än fem sidor i dokumentet.

Förändringar sedan föregående version	1
Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	1
Bakgrund och syfte	Error! Bookmark not defined.
Förutsättningar.....	2
Utförande.....	2
Relaterad information	Error! Bookmark not defined.
Arbetsgrupp	7
Källförteckning	7

Förutsättningar

SÄS riktlinje [Byggdamm - förebygg spridning vid om- och nybyggnation vid SÄS](#), fastställer åtgärder för att undvika att patienter och medicinteknisk utrustning utsätts för byggdamm i samband med byggprojekt. Denna rutin har upprättats som ett komplement till riktlinjen och gäller för löpande eller planerade arbeten av mindre karaktär som genomförs vid sjukhuset. Det kan röra sig om arbeten som genomförs av Västfastigheter (VF), medicinsk teknik (MT) eller VGR IT eller någon av deras underleverantörer. Rutinen omfattar även arbete det där det finns risk för smittspridning på annat sätt än via damm, exempelvis via stänk vid åtgärder i avlopp. Rutinen syftar till att ange lämpliga skyddsåtgärder för dessa arbeten och preciserar ansvaret mellan utförare och vårdenhet för olika skyddsåtgärder i samband med ett mindre arbete.

Ansvar

När Södra Älvsborgs Sjukhus (SÄS) i texten nedan anger ansvar för VF, MT eller VGR IT innefattas även de privata entreprenörer som utför arbeten åt dessa organisationer. Är verksamhetsföreträdare från SÄS eller andra förvaltningar osäkra i någon sakfråga ska Vårdhygien alltid kontaktas.

För entreprenörer som utför arbeten i SÄS lokaler ska det finnas rutiner för registrering för vem som utför arbeten. Den organisation som beställer arbete av en entreprenör ansvarar för att registrering sker. Vid osäkerhet i ansvarsfrågor följs VGR:s serviceguide, se [Gränsdragningslista](#).

Den medarbetare som företräder SÄS ansvarar för att entreprenörer informeras om gällande rutiner.

Utförande

Utförare

Samtliga besök från VF, MT eller VGR IT innebär kontakt med verksamheten där hantverkaren informerar vad som ska göras och hur det kan påverka

verksamheten. Kontakt med verksamheten innebär att hantverkaren söker upp ansvarig vårdenhetschef/enhetschef och i dennes frånvaro *ansvarig* sjuksköterska/tjänsteperson. Hantverkaren informerar om att VF, MT eller VGR IT skapar damm eller stänk, exempelvis lyfter takplattor, borrar eller gör åtgärder i avlopp. Varje utförare/entreprenör ansvarar för att se till att hantverkare har en golvpratare som informerar om risken för byggdammsspridning, att placera ut så snart de ska lyfta en takplatta, borra, orsaka damm genom att dra kabel eller vidröra befintliga rör/kablar som finns på kabelstegar eller liknande. Detta skapar behov av att plasta in områden där jobb utförs i större utsträckning än vad som hittills gjorts. Vid åtgärder i avlopp informeras verksamheten om eventuell stänkrisk i samband med åtgärden.

Principer för löpande arbeten i SÄS lokaler

Vid samtliga arbeten i SÄS lokaler, som innebär kontakt med vårdverksamheten, ska hantverkaren kontakta verksamheten innan arbete sker, se ovan.

Det är speciellt viktigt att hantverkaren informerar om arbetet innebär att lyfta takplattor, borra eller på annat sätt skapa damm. Även om en takplatta bara ska lyftas i fem sekunder är det viktigt. I majoriteten av fallen är det tillräckligt att enbart informera med hjälp av en golvpratare.

Inför alla planerbara jobb rekommenderas kontakt/besök på berörd avdelning för att hitta bästa genomförande ihop med vårdverksamheten.

För planerbart större arbete i allmänt utrymme, t.ex. korridor, hisshall m.m. ska enhetschefen kontakta Västfastigheter och planera arbetet ihop med säkerhetsenheten på SÄS (sas.sakerhet@vgregion.se). Enheten [Lokal och service - Södra Älvsborgs Sjukhus](#) ombesörjer skyltning och informerar om alternativa vägar i samråd med Västfastigheter.

Hantverkare och enhetsansvarig kommer överens om riskområde för dammspridning eller stänkrisk. Patienter och utrustning ska flyttas från det aktuella riskområdet. Det är alltid vårdpersonal som ska flytta medicinteknisk utrustning och patienter. Utrustning som inte går att flytta ska täckas över.

Vårdenhet/allmänt utrymme

Checklistan nedan anger hur vanligt förekommande byggarbeten kan handläggas för att hindra dammspridning. Listan förtydligar ansvaret för hantverkare respektive SÅS enheter/vårdenheter och vem som avgör vilka städåtgärder som ska vidtas om detta behövs. Det är vårdverksamheten som tar ställning till om Regionservice behöver varskos för extra städning efter ett smärre byggarbete.

Ärenden som kan förekomma	Åtgärd	Hur ska hantverkaren agera?	Hur ska vårdenhet/enhet ansvara?
Behöver lyfta eller ta ned någon enstaka takplatta.	Lyfter 1-3 takplattor åt gången och återställer takplattor direkt efter genomförd åtgärd.	Informerar vården (enhetschef/motsvarande) och sätter upp golvpratare. Arbetar bakom stängd dörr om möjligt. Grovstädar.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillser att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Inget synligt damm får förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder.
Besiktning medicinsk gas, el, brand, m.m.	Lyfter 1-3 takplattor åt gången och återställer takplattor direkt efter genomförd åtgärd.	Informerar vården (enhetschef/motsvarande) och sätter upp golvpratare. Arbetar bakom stängd dörr om möjligt. Grovstädar.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillser att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Inget synligt damm får förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder.
Felsökning, byte av utrustning ovan undertak, m.m.	Lyfter 1-3 takplattor åt gången och återställer takplattor	Informerar vården (enhetschef/motsvarande) och sätter upp golvpratare.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att

	direkt efter genomförd åtgärd.	Arbetar bakom stängd dörr om möjligt. Grovstädar.	flytta täcks över med plast. Tillser att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Inget synligt damm får förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder .
Nedtagning av lysrörsarmatur. Undertaksplatta behöver lyftas för att frigöra lysrörsarmatur och koppla ur armaturen.	Lyfter 1-3 takplattor åt gången och återställer takplattor direkt efter genomförd åtgärd.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande) och sätter upp golvpratare. Arbetar bakom stängd dörr om möjligt. Grovstädar.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillser att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Inget synligt damm får förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder .
Önskemål från verksamhet om att sätta upp saker som kräver borring.	Damm kan förekomma.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande). Borrmaskin med dammsugare används. Grovstädar.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillser att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Synligt damm förekommer. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder .
Önskemål om nya data- eller eluttag på en avdelning där man oftast utgår från korridoren och	Lyfta undertaksplattor, eventuell borring, kabeldragning.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande) och sätter upp golvpratare. Arbetar bakom stängd dörr om möjligt.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast.

kräver en del arbete ovan undertak.	Återställa takplattor direkt efter genomförd åtgärd. Sällan arbete i patientrum.	Grovstädning.	Tillses att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Synligt damm kan förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder.
Olika sorters arbete som förekommer i allmänna ytor (kulvert, hisshall, trapphus, korridor) där något behöver bytas.	Arbete på stege, kan innebära sågning eller borrar, eventuellt lyfta undertaksplattor, damm som finns på olika stegar och rör. Återställa takplattor direkt efter genomförd åtgärd.	Kontaktar säkerhetsenheten. Sätter upp golvpratare. Arbete kan eventuellt bli utanför besökstid. VF/MT/VGR IT eller entreprenör grovstädning. VF/MT/VGR IT tillkallar städ.	Säkerhetsenheten skyltar om alternativ väg och informerar verksamheterna.
Arbete med patientsignaler som inte fungerar, kräver oftast arbete i patientrum, dock inget som orsakar damm.	Byte av delar i vägguttag eller väggpanel vid säng. Inget damm förekommer.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande).	Vården avgör om skyddsåtgärder behövs. Kräver inget extra städ.
Justering av installationer, oftast ovan undertak gällande värme/kyla/ventilation - både i patientrum och korridorer.	Lyfter 1-3 takplattor åt gången och återställer takplattor direkt efter genomförd åtgärd.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande) och sätter upp golvpratare. Arbetar bakom stängd dörr om möjligt. Grovstädning.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillses att patienter och personal inte vistas i byggområdet. Inget synligt damm får förekomma. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder.
Åtgärder i avlopp	Spolning i avlopp eller avloppsstam på grund av stopp.	Informerar vården (enhetschef/mot-svarande). Dra slangar genom så få utrymmen som möjligt och informera om var smutsiga slangar dragits.	Plockar bort utrustning som kan skadas. Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast. Tillses att patienter och personal

		Grovstädning.	inte vistas i stänkområdet. Efter avslutat arbete städas golv och ytor med fuktig metod, se Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder
--	--	---------------	--

Arbetsgrupp

- Maria Nelson, hygiensjuksköterska, vårdhygien, SÄS
- Henrik Hermansson, kansli- och försörjningschef, SÄS
- Jessica Ekström Essen, enhetschef, IS IT, SÄS
- Thomas Lidén, strateg, lokal- och försörjningsenhet, SÄS
- Jan-Ola Höglund, strateg, säkerhetsenheten, SÄS
- Zoran Culjak, driftchef, Västfastigheter
- Åsa Nyfeldt, medicinsk informatik och teknik/MIT, SÄS
- Patrik Eriksson, VGR IT

Källförteckning

- Byggdamm – förebygg spridning vid om- och nybyggnation vid SÄS. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS
<https://hittadokument.vgregion.se/sas>
- Gränsdragningslista (VGR:s serviceguide för SÄS.). Västfastigheter/SÄS
<https://mellanarkiv.vgregion.se/share/page/dp/ws/rl/archive/stream/auth/v1/source/sofia/sas406-1950806378-131/native>
- Vårdhandboken, avsnitt Städmetoder
www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/stadning-och-rengoring/stadning-rengoring/stadmetoder

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Granskad av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-235

Version: 5.0

Giltig från: 2026-03-24

Giltig till: 2028-03-23